

Deze krant wordt huis-aan-huis verspreid in het werkgebied van het project Zeeweringen en verschijnt tweemaal per jaar

Dijkversterking weer stap verder

Deze Zeeweringenkrant verschijnt huis-aan-huis in de werkbieden van het project. Hierin leest u over de voortgang van de werken bij u in de buurt. Hoe ver is het project nu?

Hoewel Zeeland zich geen zorgen hoeft te maken voor dijkdoorbraken, is het noodzakelijk de stenen glooiing op een groot aantal dijkvakken te versterken. Dat gebeurt langs de Westerschelde en vanaf volgend jaar ook langs de Oosterschelde. De steenbekleding voldoet er niet overal aan de vereiste veiligheidsnorm. Het project Zeeweringen maakt daar werk van. Dat is nodig voor de veiligheid, voor nu en straks. In dit nummer nemen we een kijkje op de dijkvakken die dit jaar onderhanden zijn genomen.

Steenbekleding te licht

Op plaatsen waar golven met volle kracht tegen de dijk slaan, wordt de dijk beschermd door betonblokken of natuursteen. Op zwakke stukken kan tijdens zeer zwaar weer de steenbekleding loslaten. De steenbekleding is dan te licht. Dat wil zeggen, te licht om een zogeheten superstormvloed te doorstaan. Om u een idee te geven: een dergelijke stormvloed komt gemiddeld eens in de 4000 jaar voor. Om aan deze norm te kunnen voldoen, wordt in het project hard gewerkt aan de zeeweringen langs de Westerschelde en de Oosterschelde. Daar moet als het project in 2015 klaar is respectievelijk 150 en 175 kilometer dijkvak zijn verbeterd. Sinds 1996 coördineert het projectbureau Zeeweringen de dijkversterking in Zeeland, een samenwerking tussen Rijkswaterstaat en de beide Zeeuwse waterschappen.

Stormseizoen

Een aantal vakken is inmiddels afgerond, op een aantal worden de laatste werkzaamheden afgerond. Dat juist in het voorjaar en de (drukke) zomermaanden

de meeste activiteiten hebben plaatsgevonden, was misschien op een aantal plaatsen voor de recreatie onhandig maar voor de uitvoering onvermijdelijk. Op 1 oktober is het zogeheten stormseizoen weer begonnen. Dan mag er niet aan de dijk worden gewerkt omdat het risico dat een zware storm schade veroorzaakt te groot is. De planvoorbereiding van nieuwe dijkvakken gaat het hele jaar door. Vanaf 1 april volgend jaar mogen de vrachtwagens en kranen de dijken weer op.

Meer meters maken

Voor de dijkversterking in Zeeland is 913 miljoen euro gereserveerd tot en met 2015. Om alle dijkvakken die in aanmerking komen uiterlijk dan klaar te hebben, moet het tempo omhoog. Daar ligt een fikse

uitdaging voor het projectbureau, omdat bijvoorbeeld voor natuur- en milieubehoud vergunningen en ontheffingen nodig zijn. Om dit en méér goed en zorgvuldig voor te bereiden, is veel tijd nodig. Het proces van voorbereidingen treffen kan per dijkvak wel twee jaar in beslag nemen. Daarom worden er dit jaar meer kilometers dijk dan ooit in voorbereiding genomen. Een primeur volgend jaar is dat voor het eerst twee dijkvakken langs de Oosterschelde op de schop gaan: Noord-/Oudeland-/Muijepolder en de Oud-Noord-Bevelandpolder. ■

Werken in 2005

- Buitenhaven Vlissingen
- Baarland-/Zuidpolder
- Hoedekenskerkepolder
- Oost-Inkelenpolder
- Voorland Nummer Een
- Koningin Emma-/Van Alsteinpolder

Buitenhaven Vlissingen (Walcheren)

Dit werk is 'explosief' gestart. Tijdens graafwerkzaamheden bij de ingang van de haven (bij trainingscentrum brandweer) is munitie gevonden. Omdat veiligheid boven alles gaat, is onmiddellijk de explosievenopruimingsdienst (EOD) ingeschakeld. Het bleek te gaan om een scheepsgranaat ter grootte van een jeneverfles. Een gespecialiseerd bedrijf heeft de rest van de grond onderzocht om te kijken of er nog meer granaten in de grond zaten. Ook de grond die al was afgevoerd, is onderzocht. Een kraan met aan de onderkant van de cabine een stalen plaat en gepantserd glas aan de voorkant heeft de

klus geklaard. Alle grond is op een veilige manier gezeefd. In totaal zijn er drie granaten en een tiental volle geweerhulzen gevonden. De EOD heeft het explosief ter plaatse laten ontploffen.

Daarna is er vrijwel zonder slag of stoot verder gewerkt aan de twee stukken langs de buitenhaven: de ingang van de haven en naast de aanlegplaats van het fietsvoetveer Vlissingen-Breskens. Het werk bestond voornamelijk uit het aanbrengen van een kreukelberm van breuksteen in de vooroever en het overlagen van de bestaande glooiing met breuksteen daar tussen

met gietasfalt. De breuksteen die hiervoor nodig was, is over water vanuit België aangevoerd. Een kraanschip heeft de stenen vervolgens rechtstreeks op de dijk gestort. Nadat het gietasfalt over de (natte) stenen is gegoten met een kraan, heeft een andere kraan de 'koppen' van de stenen vervolgens weer schoon geborsteld. Op die manier kunnen plantjes zich makkelijker op de glooiing hechten.

De beide stukken zijn inmiddels gereed. Volgend jaar staat de Eilanddijk en de havendam aan de westzijde van de ingang Buitenhaven op het programma.

Baarland-/Zuidpolder (Zuid-Beveland)

Aan de noordoever van de Westerschelde liggen de Baarlandpolder en Zuidpolder. Langs deze polders is over zo'n twee kilometer de steenbekleding vervangen. Vanaf dijkpaal 410 (nabij camping Scheldeoord) tot dijkpaal 427 is 24.000 m² glooiing vervangen. De vrijkomende Haringmanblokken zijn op hun kant teruggeplaatst. Daarnaast is 22.000 m² aan nieuwe betonzuilen geplaatst. Voor de dijk liggen schorren en slikken, tegenover het traject ligt de Plaat van Baarland. Het gebied is een belangrijke hoogwatervluchtplaats voor vogels zoals stelt-

lopers die foerageren op de slibrijke plaat. Met name drieteenstrandlopers, bonte strandlopers, rosse grutto's, wulpen, zilverplevieren en bontbekplevieren komen er voor. Om verstoring ervan te voorkomen is er in augustus en september niet aan bepaalde stukken van de dijk gewerkt. Om dezelfde reden is het onderhoudspad ook na afronding van het werk afgesloten voor fietsers. Ter hoogte van de camping wordt in samenwerking met de Vogelbescherming een informatiebord geplaatst met informatie over de fauna in het gebied. Omdat de

camping relatief dichtbij het werk ligt, is bij de keuze van de transportroutes hiermee zoveel mogelijk rekening gehouden. Ook is geprobeerd zo min mogelijk overlast te veroorzaken voor omwonenden en recreanten. Maar daar waar wordt gewerkt, is soms overlast bijvoorbeeld door wegafsluiting, geluidhinder of een stukje strand dat even niet toegankelijk is. Het ongemak was gelukkig tijdelijk. Wat blijft, is een veilige dijk!

Hoedekenskerkepolder (Zuid-Beveland)

Dat bij de dijkversterking rekening wordt gehouden met de plaatselijke flora en fauna bewijst het werk in de Hoedekenskerkepolder. Hier komt de beschermde Bufo Calamita ofwel rugstreeppad voor. Om het diertje te beschermen, is op de kruin van de dijk een paddenscherm geplaatst: een scherm van 30 centimeter hoog dubbeltjesgaas met aan de zeezijde om de 40 meter een emmer. De padden die worden opgeschrikt door de dijkwerkzaamheden worden in emmers opgevangen en over het gaas gezet. De padden aan de landzijde van het gaas

blijven daar en kunnen niet in het werkgebied terechtkomen. De pad wordt, waar hij al voorkomt, vaak over het hoofd gezien omdat het een klein diertje is dat vooral in de schemering actief is en een goede schutkleur heeft. Sommigen zullen misschien de wenkbrauwen fronsen bij een dergelijke maatregel. Echter, het zou niet de eerste keer zijn dat een pad of een ander beschermd soort ervoor zorgt dat een werk wordt stilgelegd. Zo was de aanleg van de Betuwe spoorlijn niet voorbereid op de rugstreeppad en de bouw van een motelcomplex in

Noordwijkerhout niet berekend op de zandhagedis. Een goede voorzorg kan zulke vertraging voorkomen. Het werk is medio juni gestart. De dijk nabij het dorp Hoedekenskerke is in totaal over een lengte van 2300 meter aangepakt. Voor aanvang van de bouwvakantie is begonnen met het verwijderen van de oude glooiing en het aanbrengen van hydroblokken (betonzuilen). Op het stuk glooiing beneden de hoogwaterlijn is breuksteen gestort en met gietasfalt ingegoten. Het gietasfalt dat nodig was voor de overlaging is op het werk gemaakt door een mobiele asfaltmolen, daarvoor tijdelijk neergezet op het terrein van de gemeentehaven. In de andere haven van het dorp, de voormalige veerhaven, moest eerst worden gebaggerd voordat daar de nieuwe glooiing kon worden aangebracht. Dit is na de bouwvak uitgevoerd. Aan het eind van het werkseizoen is ongeveer 75% van het werk gereed. Vanaf april 2006 is het laatste stuk aan de beurt.

Oost-Inkelenpolder (Zuid-Beveland)

Net als bij alle werken is ook hier, ten oosten van de oude veerhaven van Kruiningen, rekening gehouden met de plaatselijke fauna, in dit geval de rosse grutto. Deze soort komt voor in het middengedeelte van het werkgebied. Van eind april tot begin juni en van half juli tot 1 september is daarom alleen aan het begin en aan het eind van het dijktraject gewerkt om de vogels niet te verstoren.

1200 meter dijkvak moest worden aangepakt. Het werk bestond voornamelijk uit het vervangen van 30.000 m² glooi-

ing en het overlagen van 6.000 m² met gietasfalt ingegoten breuksteen. De basaltzuilen, Haringmanblokken en Vilvoordse steen zijn vervangen door betonzuilen. Ook zijn de Haringmanblokken die nog in goede staat waren op hun kant teruggeplaatst. Een goede recycling, aangezien het gewicht aan beton nu per vierkante meter groter is. De blokken blijven zo beter op hun plaats.

Andere locaties zijn voorzien van breuksteen overgoten met asfalt. Een kraan borstelt de bovenste tien centimeter er vervolgens weer af zodat de natuurlijke begroeiing zich makkelijk kan hechten op deze 'schone koppen'.

Voor het werk aan de dijken is het technisch noodzakelijk om een verharde weg aan te leggen. Deze onderhoudsstroken blijven, ook nu het werk klaar is, liggen. De beheerder, waterschap Zeeuwse Eilanden, stelt ze vaak gedeeltelijk of helemaal open voor recreatief medegebruik. Soms staat de natuurwetgeving medegebruik niet toe, als dat de rust- en broedplaatsen van vogels zou kunnen verstoren. In dit geval is het westelijk deel van de dijk in de Oost-Inkelenpolder opengesteld. Het oostelijk deel wordt jaarlijks van 15 april tot 1 juni afgesloten. Het gehele werk is eind september afgerond.

Voorland Nummer Een (Zeeuwsch-Vlaanderen)

Het dijkvak Voorland Nummer Een in de gemeente Sluis ligt ten oosten van Breskens en ten westen van Hoofdplaat. Het werk strekt zich uit over een lengte van circa 2900 meter. Het brede schor voor de dijk zorgt voor extra veiligheid. Onderaan het meest zee-waarts gelegen deel van de dijk is op de huidige steenbekleding breuksteen gestort. Daaroverheen asphalt, afgestrooid met gebroken Vilvoordse steen of lava-steen die aanhechting van plantjes bevordert. Het hoogste deel van de dijk, de Deltadijk, bestaat voorna-

melijk uit klei. Deze dijk krijgt versterking van een extra kleilaag. De klei afkomstig uit België wordt via het water aangevoerd. Het zand dat uit de dijk vrijkomt, wordt afgevoerd. Daarvoor zijn passende bestemmingen gevonden op de strandjes bij Hoofdplaat, Nummer Een en Port Scaldis. Het werk is nagenoeg klaar, het aanbrengen van de klei nog in volle gang. Geprobeerd wordt nog dit jaar het werk helemaal af te ronden.

Koningin Emma-/Van Alsteinpolder (Zeeuwsch-Vlaanderen)

In Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen ten oosten van het dorp Paal in de gemeente Hulst, ligt het dijktraject Koningin Emma-/Van Alsteinpolder. Door vertraging

in de aanbestedingsprocedure zal de uitvoering niet eerder dan april 2006 starten. De aanvankelijke planning liet een start in 2005 zien.

Werken in 2006:

Koningin Emma-/van Alsteinpolder

Noord-/Oudeland-/Muijepolder

Oud-Noord-Bevelandpolder

Voorhaven Hansweert

Westkappellese Zeedijk

Scheldeboulevard Terneuzen

Nieuwe website

Wilt u meer weten? Onze website is per 1 september jl. geheel vernieuwd. Daarop zijn nieuws, achtergronden, feiten, planningen en vele foto's te vinden. Het projectbureau wil via het web meer 'service' aanbieden. Zo zijn bijvoorbeeld de plannen voor nieuwe werken via de site te downloaden. Dat kan gedurende de weken dat de plannen ter inzage liggen bij de provincie. De film over de dijkversterkingswerken, '1:4000', is ook op de website te bekijken. Bezoek onze website www.zeeweringen.nl of bel met het projectbureau Zeeweringen (0118-621370) voor meer informatie. ■

Deze krant werd op milieuvriendelijk houtvrij recycled papier vervaardigd.

Colofon

Dit is de informatiekant over het project Zeeweringen. Rijkswaterstaat Zeeland voert dit project sinds 1996 uit in samenwerking met de beide Zeeuwse waterschappen.

Redactie: Linda van Dijke
Arjan Goossen
Ruud Paulusse
Joris Perquin
Willie Voegt

Foto's: Ente Breed

Redactieadres: Projectbureau Zeeweringen
Postbus 1000
4330 ZW Middelburg
Telefoon 0118 - 621370
Fax 0118 - 621993
www.zeeweringen.nl

 Pitman Grafisch Bedrijf B.V. Goes